

ARMAND VAN ASSCHE

**DE ZEE IS
EEN ORKEST**

De zee is een orkest

Als het regent
is de zee een grote trommel
en de steeltjes van de regen
slaan erop. Spatten bonzen.

Dan komt de zon. Die blaast hoog
van de toren, in de wolken

een warme hoorn, tussen wangen als
sinaasappels.

En de golven met strijklicht,
violen die rood worden
tot achter hun oren. Ze duiken
kopje onder, zwieren en wiegen
als meeuwevleugels.

In het orkest van de zee
laat ik me drijven op de rug
als een noot tussen de notenbalk

tot het licht uitgaat. Kijk
daar krult nog wat schuim. Dat zijn
de witte hemdsboorden
van de zwartgeklede muzikanten.

Hoelang nog...

Hoelang nog vóór de speeltijd !
Ik wil naar buiten en ik kan niet
maar mijn ogen, zij kunnen
naar buiten glippen.

In een kleine winkelhaak is het venster-
glas nog helder waarin opeens
sneeuwvlokjes dansen. Sneeuwvlokjes.
Zo in hun nopjes.
Net ballerina-rokjes.

En mijn ogen gaan op
de tippen van hun tenen staan.

De kleren slapen

Zij, dat zijn je sokken en schoenen
je trui en broek,
zij liggen nu op halfzeven
te wachten.

Je sokken, ze komen op adem
maar zo saai is het in de saai
zonder jouw voeten.

En je schoenen. zij slapen nog lekker
met de veters omhoog en steken
hun tong uit. Hun zool
hangt zo triestig aan zijn versleten draden.
Je schoenen gaan niet lang meer mee.
De moed zinkt er al in.

En je trui daar. Die vangt ook zonder jou
de wind en de bal. Ai, die ellebogen.
Daar komt zoveel licht door.
Hij kan er slecht van slapen.

En je broek. Die staat nog rond
en springensgereed. Die moddervlek
op haar linker heeft ze fijn verstopt.
Zij krijgt niet graag op de broek.

Wacht nu niet te lang meer
en spring uit je bed.
Zij kunnen niet zonder jou
zolang in vorm blijven.

De haas

Ik zie hem niet dikwijls maar
van alle dieren
hou ik van hem het meest:
van de haas de spurtersbaas.

Hij is bang omdat hij
lange oren heeft en ze niet kan wegsteken
als hij het hazepad kiest.
En waar kan hij naar toe ?

Ken je zijn broer uit het noorden ?
De sneeuwhaas, een natuurwonder
's winters wit en 's zomers grijs,
wel snel maar kouwelijk, altijd
met ijs aan zijn snor.

En die verre naamgenoot van de haas
ken je die ? – De hazewind –
die hem vroeger opjoeg tussen het klaver
en nu met zijn spitse snuit
bij de openhaard ligt en indut als een lady.
Bij hem komt de haas nooit op bezoek, tenzij
met Pasen. Dan staat hij naast zijn hondemand,
een haas van chocola.

Ik hou van de haas en van zijn sterke
achterpoten. O zulke benen
hoe snel was ik dan niet bij de bal !

Mijn vingers

Mijn duim is een zwierige pluim
de stoomfluit op een schip
of de zware steunpijler
van een grote brug als er knickers
onderdoor rollen.

En mijn pink is de speelvogel
het buitenbeentje onder mijn vingers
de lachebek, de heksesluis die het laatste
gaatje op mijn blokfluit stopt.

De ringvinger en de grote
middenvinger. Dat zijn de trouwste vrienden.
Probeer ze eens van elkaar te scheiden ?
Ze spelen zo graag samen. Zij zetten een krokodil
op de muur of een eend die
waggelt naar de vijver.

En mijn wijsvinger dat is de wijsneus
die mijn vragen in de lucht steekt.

Als je alleen vier heuveltjes ziet
in een sneeuwwit veld
leg dan jouw wijsvinger
op de mond. Mijn vingers
slapen.

Nieuwe reuzen

Er zijn nieuwe reuzen in het dorp gekomen,
echte reuzen, niet uit sprookjes
maar uit de fabriek in de stad.
Ze zijn van ijzer en staan
met vier betonnen botten
in de grond en kunnen niet bewegen.

Ze hebben een muizekop, hoog in de lucht,
te hoog om vriendelijk te zijn
en een zware buik die niet kan lachen.
Ze houden elkaar met zwarte linten vast
en knikkeren met dikke rode bollen.

Vreemde reuzen zijn het, mensenschrikken.
Ze brengen met hun kromme vingers
licht maar waarom zijn ze dan zó
zwaar ? En zó geheimzinnig ?
Ze zoemen soms. Ze praten
een elektrische taal die ik niet versta.

Een nieuw woord

Ik heb een nieuw woord geleerd :
verliefd. Mijn zus is verliefd
op haar krullen en de mus
op de broodkruimels en is de stoel
niet verliefd op de tafel ?
Verliefd is een woord
waarmee ik toveren kan.

Als papa het niet ziet, dan
tik ik het op zijn schrijfmachine
in het rood
en ik zie aan zijn gezicht
dat het werkt : het woord
brandt als een lichtje
en ik zeg het dan ook elke dag :
ik ben verliefd op de bloem
en ik ben verliefd op de kat.
Ik voel dat alles mooier wordt
als ik dat zeg; de bloem
een beetje roder en de kat
een beetje poezeliger en ook de straat
wat zonniger. Alles ziet er beter uit.
Ja, een woord als verliefd,
werkt als een toverstokje.

De slak

Jij draagt je huis
zoals ik mijn boekentas.
Weegt het ook zo zwaar ?

En ik zie je bijna niet lopen.
Wat doe je daaronder
in het donker ?
Kindjes maken...

Of van dat wit slijm
dat je achterlaat.
Ben je iemand verloren ?
Wie moet jou zoeken ?

Of zijn dat je tranen,
je zoute tranen
en ben je daarom zo traag
omdat je verdriet hebt ?

Wees maar niet bang.
Ik zal niet op je trappen.
Een slak zonder huis
is als een traan
zonder oog.

Vragen

Waarom lopen de sprookjes zo vol
koningen en prinses
tovenaars en feeën
draken en reuzen
en kabouters die
onder paddestoelen wonen.
Dat heb ik nog nooit gezien.

Er zijn zoveel mensen
in mijn dorp maar geen enkel
is een koning of een draak.
Ik denk dat onder de sprookjeskleden
gewone mensen zitten
die boven hun stand leven.
Het zijn allemaal mensen
verkleed in wensen.

Vakantie

Vakantie !

De boeken dicht.

De wereld open.

Halsoverkop tuimel ik in het gras

zwier aan touwen van plezier

fietsen en ritsen reizen

holderdebolder op zolder

schommelen en rommelen

robbedoezen en roezemoezen

hop galop spattend sop.

Zó vrolijk

springt mijn hart

als een keitje

over de rivier.

Alleen vakantie vliegt zo snel

als een straaljager

voorbij.

In een satelliet

Zo rondzweven in de lucht
in een satelliet, een ruimteschip,
dat moet geweldig zijn.

Ik kan landen op een wolk als
op een vliegend tapijt en kijken
naar de aarde, net een gerimpeld appeltje.

Als ik zin heb, maak ik een maanwandeling
of speel met de melkweg als
met een groot springtouw of
ga op jacht : ik schiet met regen -
bogen naar de staarten
van de sterren.

's Avonds stap ik in mijn vliegende schotel
en kom even bij je langs.
Je kunt me dan een zoen geven
voor het slapengaan
maar dan moet je wel even
op je tenen staan.

Als de bladeren

Als de bladeren uitgelaten rondwarrelen
en springen over de straat als rekensommen,
dan zegt mijn papa dat het herfst is
en de juffrouw in de klas
heeft het over de seizoenen.
Vandaag heb ik op tv gezien
dat de bomen zouden wegwillen
met de wind naar Parijs
om de nieuwe mode te bekijken.
Maar dat is gelogen. De bomen
kleden zich uit om te gaan slapen.
Het is al koud. Ik zie hun sneeuw wit
bed in de lucht staan
en hun nieuwe lakens hangen al klaar
aan de schouwen.

Doodgaan

Soms trap ik een rusp dood
of stuif als een locomotief
door een mierennest maar
dàt is toch iets anders
dan echt doodgaan zoals
mijn duif met haar wit kraagje.
Ik heb ze begraven
in een sigarenkistje onder de
grond. Dan heeft ze het warm
en is ze een beetje minder
dood. Doodgaan is voor lang
langer dan achter een gordijn
verborgen zijn. Meer zoals
een nagel, blind
in het hout geslagen. Doodgaan is
klokken luiden als het hart
niet meer klopt of zoals de bladeren
van de bomen vallen en een groot
verdrietig bed maken of
zoals mijn vriendje,
op een bed liggen tussen veel rozen.
Wanneer wordt hij wakker ?

Onder de microscoop

Onder de microscoop zie ik
de kleine dingen
groot.

De vleugel van een vlieg,
een blauwe wonderwereld
met meren en zeilbootjes,
een sterrenhemel zonder einde.

Of een grassprietje,
een oerwoud met lianen
met reuzebeuken, met groene
grotten en geheime ingangen.
Kon ik daar eens binnengaan !

Ik ben nog klein en toch,
om langs de vezels
van een grassprietje te glijden
als langs een trapeuning,
ach, daar voor ben ik al
te groot.

En het is een magere troost te weten
dat ik dikwijls de dingen
groter zie dan ze zijn :
de grote mensen onder andere.

Een goochelaar

De zee is van water
maar het water is olie geworden

en de wolken zijn van de lucht
maar de lucht zit vol rook –
wolken

en de fazant is van het bos
maar het bos is weggesleept.

Ik zou willen een grote goochelaar zijn
die olie kan veranderen
in water
en rook in wolken en lucht
en een dode boom
weer in een levend bos
vol fazanten.

Ik zou willen een grote
grote goochelaar zijn
die alles kan
maken zoals het was
met niets in de mouwen
niets in de handen
en alle vogels in de lucht.

Zwanen

Zwanen zien er altijd zo nieuw uit
zo zondags, zo pas in bad geweest.
Maar spelen of spetteren in het water,
dat doen zij niet. Zwanen zijn niet vrolijk.

Zij willen ook altijd weg. Daarom wiegen zij
met hun lange hals als met een witte zakdoek
en zo droevig dat zij kijken.
Zwanen kunnen geen tranen laten.

Maar zwemmen, dat kunnen zij, statig drijven
altijd recht vooruit als witte bootjes
met onzichtbare roeispanten.

En opeens verandert alles van kleur
als zij hun vleugels openslaan
en zich languit rekken in de spiegel
van de vijver. Dan kraait het water
van plezier en klapt in zijn handen.

Een schat

Er zit een schat verborgen
in de woorden
en ik heb er de sleutel van
in mijn zak.

Zal ik even opendoen ?
Dan kan je zien hoeveel doedels
er in mijn zak zitten en hoeveel
kauw wel in mijn gom. Kom mee.
In een kast heb ik poppen
die dansen en Jan heeft een boot
die altijd plezier heeft en ook een school
vissen die nooit school hebben.

Maar diepst verborgen zit
waarvan ik het meest hou;
zoals mars verweg in de hemel
en ook zo dichtbij, hier, in
marsepein.

Nu weet je stilaan wel
dat er geen zwarte kat zit
in mijn kwaad en dat er
zoveel is dat deugt
in een deugniet.

Een naaldboom

Ik ben een naaldboom
maar eens in het jaar
word ik een kerstboom.

Dan sta ik in je kamer
met mijn voeten in zilverpapier
en heb een feestmuts op,
bestikt met gouden knopen.
Mijn kaken zitten vol ballons
klokjes en bellen
en op mijn neus staan
rode kaarsen. Aan mijn armen hangen
lange zilverlierten en helemaal boven
rond mijn kruin zweeft engelenhaar.
En als de kinderen rond mij dansen
steek ik al mijn lichten aan
en zing – mijn hoofd zit vol muziek.

Maar ik kan ook heel stil zijn,
je hoort geen naald vallen
als in mijn groene armen
het kindje slaapt,
ik word dan klein en krul
van warmte binnenin zo rond
als een rood strikje
om een kerstgeschenk.

Als iedereen slaapt in huis
en ook de vogels in de bomen,
dan droom ik dat ik buiten sta.
ik krijg weer wortels in het verre noorden
en voel hoe traag en zacht
de sneeuw valt op mijn haar.

De hand van mijn vader

Aan de buitenkant
is de hand van mijn vader
een polderland
met riet en pluimgras
blauw gezwollen beken
en hier en daar, verstrooid,
wat zonnebloemen.

Aan de binnenkant
is de hand van mijn vader
een stafkaart
met snelwegen
en wandelpaden.
Ik vind er altijd
de weg op
naar huis.

Mijn ogen

Mijn ogen zijn net doosjes

kijkdoosjes

blikken doosjes

Ik kan ze openen

ik kan ze sluiten

ze hebben een scheeltje

om te blinken

en een pop kan er in

dansen.

Toe zijn ze moe

en daar kan geen blik –

opener wat aan doen.

Kersvers

Dit is een vers
als een rooie kers
eet het op
kersvers
er blijft niks van over
dan een pit
plezier